

Obsah

Seznam použitých zkratk	XIII
Úvod	XV
Kapitola 1: Představení mezinárodních organizací, jejichž normotvorba zasahuje významně do oblasti pracovního práva	
1.1 Mezinárodní organizace práce	1
1.1.1 Členská základna	2
1.1.2 Orgány MOP	2
1.1.3 Normotvorba	3
1.1.4 Monitorovací mechanismus úmluv MOP	5
1.2 Rada Evropy	6
1.2.1 Orgány Rady Evropy	7
1.3 Evropská sociální charta	7
1.3.1 Monitorovací mechanismus Charty	8
1.4 Relevantní úmluvy OSN	9
1.4.1 Monitorovací mechanismus	10
Kapitola 2: Právo organizovat se a kolektivně vyjednávat	
2.1 Právo organizovat se	11
2.1.1 Úmluva MOP č. 87	11
2.1.2 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech	13
2.1.3 Úmluvy Rady Evropy	14
2.1.4 Úmluva MOP č. 135	14
2.1.5 Vnitrostátní úprava	15
2.1.5.1 Zástupci zaměstnanců	15
2.1.5.2 Rada zaměstnanců a zástupce pro oblast BOZP	16
2.1.5.3 Evidence odborové organizace a organizace zaměstnavatelů	17
2.1.5.4 Oprávnění zástupců zaměstnanců	19
2.1.5.5 Vznik oprávnění odborové organizace a ochrana členů odborové organizace	24
2.2 Kolektivní vyjednávání	25

2.2.1	Úmluva MOP č. 98	26
2.2.2	Úmluva MOP č. 154	26
2.2.3	Evropská sociální charta	28
2.2.4	Vnitrostátní úprava	29
2.2.4.1	Kolektivní smlouvy	29
2.2.4.2	Proces kolektivního vyjednávání	31
2.2.4.3	Zahájení kolektivního vyjednávání	31
2.2.4.4	Postup v situaci, kdy se strany nedohodnou	31
2.2.4.5	Kolektivní smlouvy vyššího stupně	33
2.2.4.6	Zákon o registru smluv	34
2.2.4.7	Tripartitní vyjednávání na centrální úrovni	36
2.2.5	Úmluva MOP č. 144	37
2.3	Právo na stávku podle mezinárodních úmluv	39
Kapitola 3: Diskriminace		
3.1	Úvod	43
3.2	Charta OSN	43
3.3	Všeobecná deklarace lidských práv OSN	44
3.4	Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	44
3.5	Specifické úmluvy zaměřené na oblast pracovního práva	45
3.5.1	Úmluvy MOP	45
3.5.1.1	Úmluva MOP č. 111	45
3.5.2	Evropská sociální charta	46
3.5.3	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech	48
3.6	Úmluvy OSN	49
3.6.1	Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace	49
3.6.2	Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen	50
3.6.3	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením	52
3.6.4	Vnitrostátní úprava nediskriminace v oblasti zaměstnání	55
3.7	Otázka uvedení diskriminace z důvodu členství v odborech	57
3.8	Rozdílné zacházení, které není chápáno jako diskriminace	58
3.9	Diskriminace na základě věku podle zákona o státní službě?	61
3.10	Sankce za diskriminační chování	63
3.11	Role Veřejného ochránce práv	64
Kapitola 4: Nucená práce		
4.1	Úvod	65
4.2	Relevantní úmluvy OSN a Rady Evropy	65
4.3	Úmluva MOP č. 29	66
4.3.1	Protokol z roku 2014 k úmluvě MOP č. 29	67
4.4	Úmluva MOP č. 105	69

4.5	Vnitrostátní úprava	69
4.5.1	Práce odsouzených	70
4.5.2	Práce vězňů	71
4.5.3	Výkon trestu obecně prospěšných prací	75
Kapitola 5: Dětská práce, práce mladistvých		
5.1	Dětská práce	77
5.1.2	Úmluva MOP č. 138	78
5.1.3	Úmluva MOP č. 182	80
5.1.4	Úmluva MOP č. 123	81
5.1.5	Úmluva o právech dítěte	82
5.1.6	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech	83
5.1.7	Evropská sociální charta	83
5.1.8	Vnitrostátní zajištění	84
5.1.8.1	Věková hranice	84
5.1.8.2	Výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte	86
5.2	Mladiství zaměstnanci	90
5.2.1	Noční práce mladistvých – úmluva MOP č. 90	90
5.2.2	Úmluvy o lékařských prohlídkách mladistvých	92
5.2.3	Vnitrostátní úprava práce mladistvých	93
5.2.3.1	Pracovní doba, přestávky, BOZP	94
5.2.3.2	Noční práce mladistvých	95
5.2.3.3	Převedení na jinou práci	95
5.2.3.4	Lékařské prohlídky	96
5.2.3.5	Lékařské vyšetření	96
5.2.3.6	Zákazy některých prací	96
5.2.4	Přestupky a sankce	99
5.2.5	Produktivní činnost studenta nebo žáka podle školského zákona	100
Kapitola 6: Inspekce práce		
6.1	Úmluvy MOP o inspekci práce č. 81 a 129	101
6.2	Vnitrostátní zajištění úmluv o inspekci práce	105
6.2.1	Hlášení pracovních úrazů a nemocí z povolání	111
Kapitola 7: Veřejné služby zaměstnanosti		
7.1	Relevantní mezinárodní úmluvy	114
7.1.1	Úmluva MOP č. 88	114
7.1.2	Úmluva MOP č. 150	117
7.2	Veřejné služby zaměstnanosti v České republice – historický vývoj	120
7.2.1	Devadesátá léta	120

7.2.2	Návrh na zřízení Národního úřadu pro zaměstnanost a sociální správu	121
7.2.3	Vznik Úřadu práce České republiky	121
7.2.4	Současný stav	123
7.2.4.1	Úřad práce	123
7.2.4.2	Krajské pobočky	126
7.3	Zprostředkování zaměstnání	127
7.4	Uchazeč o zaměstnání	130

Kapitola 8: Agentury práce

8.1	Úmluva MOP č. 181	135
8.2	Zákon o zaměstnanosti	139
8.3	Zákoník práce	145
8.4	Sdílené zprostředkování zaměstnání	147

Kapitola 9: Politika zaměstnanosti

9.1	Úmluva MOP č. 122	149
9.2	Politika zaměstnanosti ČR	150
9.3	Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ)	151
9.3.1	Rekvalifikace	151
9.3.2	Příspěvky APZ	153
9.3.3	Veřejně prospěšné práce	155
9.3.4	Společensky účelná pracovní místa	155
9.3.5	Překlenovací příspěvek	156
9.3.6	Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti	156
9.3.7	Další příspěvky v rámci APZ	158

Kapitola 10: Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

10.1	Úvod	159
10.2	Evropská sociální charta	159
10.3	Úmluva MOP č. 159	160
10.4	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením	161
10.5	Vnitrostátní úprava a politika	162
10.5.1	Definice osoby se zdravotním postižením v českém pracovním právu	162
10.5.2	Některá práva a povinnosti zaměstnavatele v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením	162
10.5.3	Pracovní rehabilitace podle zákona o zaměstnanosti	163
10.5.4	Podpora zaměstnávání OZP – nástroje aktivní politiky zaměstnanosti	164
10.5.5	Povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením	167

Kapitola 11: Pracovní statistiky	
11.1 Úmluva MOP č. 160	170
Kapitola 12: Pracovní doba, doba odpočinku a noční práce	
12.1 Úvod	173
12.2 Délka pracovní doby	174
12.3 Doba odpočinku	176
12.3.1 Odpočinek mezi dvěma směny	176
12.3.2 Doba odpočinku v týdnu, dny pracovního klidu	177
12.3.3 Dny pracovního klidu	178
12.4 Noční práce	179
Kapitola 13: Dovolená	
13.1 Úvod	183
13.2 Minimální doba dovolené, dodatková dovolená	183
13.3 Vznik nároku na dovolenou	185
13.4 Čerpání dovolené	188
13.5 Odložení čerpání dovolené	189
13.6 Náhrada mzdy nebo platu během dovolené	191
13.7 Krácení dovolené	191
Kapitola 14: Rozvoj lidských zdrojů	
14.1 Úmluva MOP č. 142	193
14.2 Vnitrostátní zajištění kariérního poradenství a poradenství pro volbu povolání	194
Kapitola 15: Placené studijní volno	
15.1 Úmluva MOP č. 140	196
15.2 Vnitrostátní úprava	197
15.2.1 Školení pořádané odborovou organizací	198
15.2.2 Získání předpokladů pro výkon sjednané práce	198
15.2.3 Prohlubování kvalifikace	198
15.2.4 Zvýšení kvalifikace	199
15.2.5 Rekvalifikace zaměstnanců podle zákona o zaměstnanosti	199
15.2.6 Placené studijní volno v rámci státní služby	200
Kapitola 16: Odměňování	
16.1 Úvod	203
16.2 Právo na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty	203
16.2.1 Evropská sociální charta	204
16.2.2 Úmluvy MOP	204
16.3 Vnitrostátní zakotvení práva na stejnou odměnu za stejnou práci	205

16.4	Minimální mzda	208
16.4.1	Evropská sociální charta	208
16.4.2	Úmluvy MOP	209
16.4.3	Vnitrostátní úprava minimální mzdy	211
16.4.4	Přestupky v oblasti minimální mzdy, sankce	213
16.5	Ostatní aspekty odměňování	214
16.5.1	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, ESCH	214
16.5.2	Úmluva MOP č. 95	214
16.5.3	Forma výplaty mezd	215
16.5.4	Termín a místo výplaty mezd	216
16.5.5	Informování o mzdových podmínkách	217
16.5.6	Svoboda nakládání se mzdou	217
16.5.7	Srážky z příjmu	218
16.5.8	Ochrana mzdových nároků pracovníků v případě insolvence zaměstnavatele	220
16.6	Příplatky ke mzdě či platu	221
16.7	Odstupné	226
16.8	Přestupky a sankce v oblasti odměňování	227
 Kapitola 17: Výpověď		
17.1	Úvod	228
17.2	Neratifikovaná úmluva MOP č. 158	228
17.3	Právo na práci	229
17.4	Dílčí zákazy výpovědi	230
17.5	Vnitrostátní zakotvení zákazu výpovědi v těhotenství a mateřství	230
17.6	Výpovědní doba	232
 Kapitola 18: Další aspekty ochrany těhotenství a mateřství v oblasti pracovního práva		
18.1	Úmluva MOP č. 183	233
18.2	Zákaz některých prací, pracovní podmínky	233
18.3	Mateřská dovolená	235
18.4	Přestávky na kojení	237
 Kapitola 19: Pracovní lékařství		
19.1	Úmluva MOP č. 161	238
 Kapitola 20: Bezpečnost a ochrana zdraví při práci		
20.1	BOZP obecně	244
20.2	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech	245

20.3	Evropská sociální charta	245
20.4	Úmluva MOP č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí	245
20.5	Úmluva MOP č. 187 o podpůrném rámci pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	249
20.6	Vnitrostátní zakotvení požadavků uvedených úmluv	252
20.6.1	Podpůrný rámec	252
20.6.2	Pracovní právo	252
20.6.3	Povinnosti zaměstnavatele	253
20.6.4	Prevence a omezení vlivu rizik	253
20.6.5	Zákaz některých prací	254
20.6.7	Další povinnosti zaměstnavatele v rámci BOZP	255
20.6.8	Proškolení	255
20.6.9	Pracovní úrazy	256
20.6.10	Práva a povinnosti zaměstnanců	257
20.6.11	Účast zaměstnanců na řešení BOZP	259
20.6.12	Zákon č. 309/2006 Sb.	260
20.7	Ostatní úmluvy k BOZP	266
20.7.1	Úmluvy upravující konkrétní rizikové činitele	266
20.7.1.1	Úmluva č. 13 o používání běloby v natěračství	266
20.7.1.2	Úmluva MOP č. 136 o ochraně proti ohrožení otravou benzenem	267
20.7.1.3	Úmluva MOP č. 115 o ochraně pracovníků před ionizujícím zářením	268
20.7.1.4	Úmluva MOP č. 139	269
20.7.1.5	Úmluva č. 120 o hygieně v obchodě a kancelářích	270
20.7.1.6	Úmluva č. 148	271
20.7.1.7	Vnitrostátní zakotvení závazků úmluv MOP č. 120 a 148	273
20.7.1.8	Úmluva MOP č. 27 o označování váhy na velkých břemenech dopravovaných na lodích	273
20.8	Úmluvy upravující BOZP v konkrétním sektoru	273
20.8.1	Úmluva MOP č. 167 o bezpečnosti a ochraně zdraví ve stavebnictví	273
20.8.2	Úmluva MOP č. 176 o bezpečnosti a zdraví při práci v dolech	275
	Závěr	280
	Seznam použitých zdrojů	282
	Přehled ratifikovaných úmluv Mezinárodní organizace práce a dalších mezinárodních organizací	284
	Rejstřík	292